

Zárak, aktok, utcakövek Aranyi Sándor fotóin

Fényfestmények a B Galériában

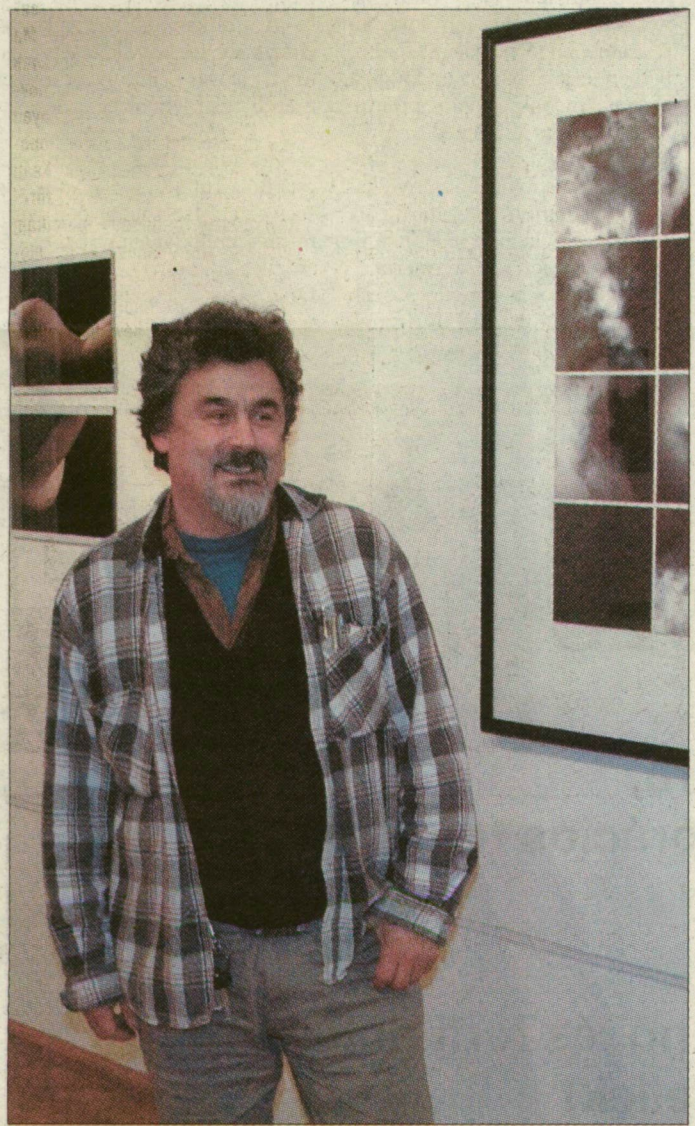
Napfogyatkozás, zárak, aktok, halászhálók, utcakövek, régi sírok láthatók Aranyi Sándor Fényfestmények című fotókiállításán, amit Sándor János rendező tegnap nyitott meg a szegedi Bartók Béla Művelődési Központ B Galériájában.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Aranyi Sándor festőművész, a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Rajz és Művészettörténet Tanszékének vezetője 1974-ben kezdett fotózni. Ahogy mondani szokta: méregből. A képzőművészeti főiskola hallgatójaként bosszantotta, hogy a Magyarországra megkésve megérkező különféle izmusok hatására hódított a minimálart. Azért fotózott aszfaltredéseket, egyszerű dolgokat, hogy megértse, mi bennük a művészet. Később rájött, igenis van értelmük, és a festészetben is hasznosítani tudta a szigorúbb, kiemelkedő látásmódot. A jellemző részletek sokszor többet elmondanak valamiről, mintha az egészet ábrázolná. A fotózás és a festészet termékeny kölcsönhatásba került egymással a művészetben. Aranyi mester

szintén nincs igazi absztrakt: mindennek megvan a maga megfelelője a természetben, csak észre kell venni. Erre jók például a részleteket felnagyító makrofelvételek.

A B Galériában látható munkák többsége az Újvidék melletti Begecs művésztelepén, Rómában és Darmstadtban készült. Testtájak című aktsorozat karakteres formáival vonzza a szemet. Különleges önarcképet is láthat a figyelmesen szemlélődő közönség: egy szemben tükröződve tűnik fel a kalapot viselő alkotó, aki az utóbbi években – elhagyva a kezdetben használt filmes technikát – digitális fényképezőgéppel dolgozik. Nem manipulálja a képeket, legfeljebb elforgatja vagy a hagyományos laborokban is elvégezhető korrekciókat alkalmazza. Azért is találó a tárlat címe – Fényfestmények –, mert az eredeti fotók többnyire olyanok, mintha festői fantázia, aprólékos művészi alkotómunka eredményei lennének. Pedig „csak” valóságot tükröz, hol impresszionista, hol meg szurrealista hatású fotók, amelyeket ma már táblaképként is elfogadnak a különböző hazai és nemzetközi kiállításokon.

Aranyi Sándor festőművész a fotói előtt

DM/DV-fotó

Székelyi József Dajka Margit miatt szeretett bele a tragikomédiába

Kispolgári csipkevilág

Dajka Margit miatt szeretett bele Székelyi József színi- és színházi igazgatója, a Dulszka asszony erkölcsébe, amit szombaton mutatnak be a kispolgári csipkevilágban.

Az első világháború előtt Krakkóban, Dulszkiék kispolgári szalonjában játszódik Zapolka darabja. Dulszka asszony családjában példás rend honol, ám kínos botrány van születésnapon: Zbysko, a család reménye teherbe ejti a csinos fiatal cselédet. Egymillió az ára, hogy Dulszkiék otthonába visszatérjen a kispolgári béke...

– A mi ezredfordulónk és a múlt századforduló szinte ikertestvérek. Sok vonatkozásban elképesztően hasonlítanak egymásra – állítja a tragikomédiát színpadra állító Székelyi József. – Azért szerelmesedtem bele rögtön Zapolka darabjába, mert mindenféle aktualizálás, „komámnak mondom, hogy sógorom is értse” összekacsintás nélkül is érthető. Szinte átörökölt az évszázadon. Ugyanaz a megoldatlan és megoldhatatlan problematika, ugyanazok az archetipusok, ugyanaz a szóhasználat jellemzi a mi korunkat is. A család eróziója és a házasságcsúszmány összeomlása dermesztő módon aktuális ma is. Gyermekként a szüleitől hallottam először a darabról, és a címszerepet alakító Dajka Margitól, aki állítólag ördögi volt az előadásban. Az ötvenes évek közepén még nem volt televízió, a nézők a szájreklám hatására mégis ott tolongtak Madách Színházban, hogy Dajkát láthassák. Később, amikor nem sokkal a halála előtt együtt játszottunk Margitkával, jó barátságba kerülünk, és az öltözőjében nagyon sokat beszélgettünk. Gazdag művészpályája összegzéseként megvallotta nekem, hogy a Dulszka volt a legkedvesebb szerepe. Mivel szerelmes voltam belé, általa a darabba is azonnal beleszerettem. Másfél évtizede rendezek, azóta vágytam arra, hogy egyszer színpadra állíthassam – meséli lelkesen a színi- és színházi igazgató.

A modern kispolgári színpadán kicsit megdöbbentő, de nagyon találó Juhász Katalin díszlete: hatalmas csipke a szőnyeg, csipkéből vannak a függönyök, de a falak is. Nippek, csa-

Kolozi Kilián és Csarnó Zsuzsa a főpróbán

Fotó: Frank Yvette

SZÍNÉSZNŐBŐL DRÁMAÍRÓ

Gabriela Zapolka egy lengyel nemesi familia sarjaként 1857-ben született Kiwercében. Családjával szakítva 1879-ben színésznő lett, Krakkóban, Varsóban, Lembergben lépett fel. Később hat éven át Párizsban játszott, majd hazatérése után évekig tárcáiróként és színházi kritikusként dolgozott, színiakadémiát szervezett. 1955-ben játszották először Magyarországon a Dulszka asszony erkölcsét.

ládi képek idéznek fel egy igazi kispolgári otthon. A jelmezeket Molnár Zsuzsa tervezte.

Fekete Gizi betegsége miatt krízishelyzet nehezítette ugyan a próbaidőszakot, hiszen Szilgyi Annamária csak egy héttel a premier előtt vette át a főszerepet. Régi ismerősként köszönheti a közönség a Juliette szerepét alakító Csarnó Zsuzsát, aki elragadó Elisa volt a kilencvenes évek közepén Heley László partnereként a szegedi My Fair Lady-ben, és egy évtized múltán ősszel szer-

ződött vissza. A kolozsvári színészképzőben szerzett diplomát, majd a gyergyószentmiklósi társulatban kezdte a pályáját a Zbyskóként bemutatkozó Kolozi Kilián. Érdemes odafigyelni rá. A lengyel színészek legendás, irigylt szerepnek tartják Dulszki urat, aki némán vesz részt a játékban, és csak a végén üvölti el véleményét, de akkor aztán úgy, hogy leszakad a mennyezet. Ki más játszhatná Szegeden, mint Király Levente?

H. ZS.

Karafiáthék a Grandban

A Symposion folyóirat GrandCaféDottkom címmel multimédiás estet tart ma 19 órától a szegedi Grand Caféban, melyen felolvassanak a folyóirat vendégei: Karafiáth Orsolya és Peer Krisztián, valamint a lap munkatársai: Aaron Blum, Mirnic Gyula, Pressburger Csaba, Sirbik Attila. Sutus Aron performanszot ad elő. 21 órától 03-ig lemezeket hallgatnak.

Reneszánsz táblakép a múzeum dísztermében

Félezer éves a Mária-ábrázolás

Felbecsülhetetlen értékű, Mária megkoronázását ábrázoló festményt mutatnak be vasárnap a Móra Ferenc Múzeumban. A most restaurált ötszáz éves műkincs a híres szegedi Enyedi (Eisenstädter) család gyűjteményéből származik.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A karácsonyi ünnep tiszteletére a Móra Ferenc Múzeum dísztermében rendkívül értékes, késő középkori, festett táblaképet mutatnak be a képzőművészeti gyűjtemény elfeledett ritkaságából. A városnak szánt meglepetést a múzeum dísztermében a Harmonia Consort ingyenes adventi koncertjén leplezik le vasárnap délután 5 órakor.

– A Mária megkoronázását és a megszületett gyermek Jézust ábrázoló, itáliai származású reneszánsz műretek hosszú évtizedeken keresztül félretéve nyugodott

az intézmény helyreállításra váró tárgyai között – tudtuk meg Szabó Tamás restaurátorművészről. – A közelmúltban eltávolítottuk a képről a javítófestéket és helyreállítottuk az aranyozott keretét. Közben laboratóriumi vizsgálatokat végeztünk, hogy azonosíthassuk a festmény pontos korát. A mikroszkópos anyag- és eredetiségvizsgálatok bebizonyították, hogy a mű a 15–16. század fordulóján készült. A múzeumi leltárkönyv 1925-ös bejegyzése szerint a táblakép özvegy Enyedi Lukácsné Zsótér Ilona hagyatékából Móra Ferenc igazgatósága idején került a közgyűjteménybe más itáliai műremekkel együtt. A valós értékét akkoriban 20 ezer–30 ezer aranykoronára, vagyis 410 millió papírkoronára becsülték. A húszas években három házat lehetett ennyi pénzért kapni.

A táblaképet a toszkánai iskola munkájaként jegyezték be, ám az újabb művészettörténeti kuta-

tás nyomán a leltárkönyvi eredet-meghatározás pontosításra szorult. A Mária koronázása egy Bernardino Pinturicchio befolyása alatt álló mesternek tulajdonítható. Pinturicchio, az umbriai festőiskola egyik kiváló tagja, aki Perugino vezetése alatt a római Sixtus kápolna freskóin is dolgozott. Az angyalok, kivált a koronázó angyalok kivitelezése gyenge iskolamunka.

– Arra nincs adat, hogyan került a szenvedélyes képgyűjtő tulajdonába. Enyedi Lukács gyűjteményének legszebb darabjait a budai Eötvös utcai pazarul berendezett otthonában helyezte el – tette hozzá a múzeum főrestaurátora. – A szegedi gyűjtő, Enyedi (Eisenstädter) Lukács Szabadkán született, újságíróként kezdte pályáját. 1878-ban ő alapította az első helyi napilapot, a Szegedi Naplót, melyet tíz éven át szerkesztett. Enyedi karolta fel a fiatal Mikszáth Kálmánt.

Virágzabálók a Tisztájban

Darvasi László készülő regénye, a Virágzabálók részlete is olvasható a szegedi irodalmi folyóirat, a Tisztáj most megjelenő decemberi számában. Bertók László, Nagy Gáspár, Simai Mihály és Tandori Dezső versei, Jókai Anna prózája található még a szépirodalmi összeállításban.

Annus József, Nagy Gáspár és Tarnai László búcsúzik a lap egykori főszerkesztőjétől, a nemrégiben el-

hunyt Vörös Lászlótól. A József Attila-emlékév zárásaként Arnaldo Dante Marianacci versét, Fried István, Békési Imre és Lőrincz Csongor tanulmányát közli a folyóirat. Spiró György regényéről, a Fogságról Tarján Tamás, Tandori Dezső A Holnap Utáni című kötetéről Füzi László írt kritikát. Bakai István verseinek angol nyelvű kiadását Bocsor Péter, Lengyel Andrák A „másik” Móra kötetét Péter László értékeli.

SEVER
CENTER ÁRUHÁZ

NYITVA TARTÁS: h.-p.: 9–20, szo.: 8.30–20, vas.: 9–19
Szeged, Vásárhelyi Pál u. 3–5. • Tel.: 62/451-455

Óriási nyereményakció
a Sever Center Ruházati Áruházban
2005. október 1-jétől december 21-ig

Aki 5000 Ft felett vásárol, sorsjegyet kap,
mellyel megnyerheti a sok értékes nyeremény
egyikét.

Főnyeremény:

**1 db Peugeot 1007 típusú
személygépkocsi**

Sorsolás: 2005. december 22-én, 14 órakor

A nyereményakció mellett nagyon sok termék
hatalmas engedménnyel vásárolható meg.

Ne feledjék! Mindennap új áruval várja minden kedves vásárlóját a Sever Center Ruházati Áruház!